

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗАР

БОЛОН

“МАК ЦЕМЕНТ” ХХК, “МОНГОЛЫН АЛТ” (МАК) ХХК-ИЙН
ХООРОНД БАЙГУУЛСАН ХӨХ ЦАВЫН ЦЕМЕНТ-ШОХОЙН ҮЙЛДВЭРИЙН
ТӨСЛИЙН ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ГЭРЭЭ

Улаанбаатар хот

ЭХ СУРВАЛЖ: WWW.ILTODGEREE.MN

ГЭРЭЭНИЙ АГУУЛГА

Нэгдүгээр зүйл.	Ерөнхий зүйл, гэрээ байгуулах үндэслэл
Хоёрдугаар зүйл.	Гэрээний зорилго, хугацаа
Гуравдугаар зүйл.	Төслийн компанийн үйл ажиллагаа, хөрөнгө оруулалт
Дөрөвдүгээр зүйл.	Татварын орчин
Тавдугаар зүйл.	Татварын бус хөрөнгө оруулалтын дэмжлэг
Зургаадугаар зүйл.	Хүн амын эрүүл мэнд, байгаль орчинд нөлөөлөх байдал, сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга замын талаар
Долоодугаар зүйл.	Бүс нутгийн хөгжилд оруулах хувь нэмэр
Наймдугаар зүйл.	Дэд бүтэц, газрын харилцаа
Есдүгээр зүйл.	Хөдөлмөрийн харилцаа, хөдөлмөр эрхлэлт
Аравдугаар зүйл.	Засгийн газрын эрх, үүрэг
Арван нэгдүгээр зүйл.	Төслийн компанийн эрх, үүрэг
Арван хоёрдугаар зүйл.	Хөрөнгө оруулагчийн эрх, үүрэг
Арван гуравдугаар зүйл.	Гэрээ дуусгавар болох, цуцлах
Арван дөрөвдүгээр зүйл.	Давагдашгүй хүчин зүйл
Арван тавдугаар зүйл.	Маргаан шийдвэрлэх
Арван зургаадугаар зүйл.	Бусад
Арван долоодугаар зүйл.	Нэр томъёоны тодорхойлолт

Монгол Улсын “Хөрөнгө оруулалтын тухай” хуулийн 20 дугаар зүйл, Монгол Улсын Засгийн газрын 2014 оны 2 дугаар сарын 21-ний өдрийн 52 дугаар тогтоолын хавсралтаар батлагдсан “Хөрөнгө оруулалтын гэрээ байгуулах журам”-ыг үндэслэн

Нэг талаас:

Монгол Улсын Засгийн газар /цаашид “Засгийн газар” гэх/, түүнийг бүрэн эрхтэй төлөөлж Засгийн газрын гишүүн, Аж үйлдвэрийн сайд Д.Эрдэнэбат;

Нөгөө талаас:

- “МАК Цемент” ХХК /цаашид “Төслийн компани” гэх/, түүнийг бүрэн эрхтэй төлөөлж “МАК Цемент” ХХК-ийн Гүйцэтгэх захирал Б.Баттулга;
- “Монголын Алт” (МАК) ХХК /цаашид “Хөрөнгө оруулагч” гэх/, түүнийг бүрэн эрхтэй төлөөлж “Монголын Алт” (МАК) ХХК-ийн Ерөнхийлөгч Б.Нямтайшир

нар /цаашид Засгийн газар, Төслийн компани, Хөрөнгө оруулагч нарыг хамтад нь “Талууд” гэх/ энэхүү Хөрөнгө оруулалтын гэрээ /цаашид “Гэрээ” гэх/-г 2015 оны 10 дугаар сарын 13-ны өдөр Улаанбаатар хотноо байгуулав.

Нэг. Ерөнхий зүйл, гэрээ байгуулах үндэслэл

- 1.1. Хөрөнгө оруулагч нь Дорноговь аймгийн Даланжаргалан сумын нутагт орших Хөх цавын шохойн чулууны ордыг түшиглэн цемент, шохой болон клинкер үйлдвэрлэх хуурай аргын дэвшилтэт технологи бүхий үйлдвэр байгуулах төсөл (цаашид “Хөх цавын Цемент-Шохойн үйлдвэрийн төсөл” эсвэл “Төсөл” гэх)-ийг 2001 оноос хэрэгжүүлж эхэлсэн.
- 1.2. Хөх цавын Цемент-Шохойн үйлдвэрийн Техник, эдийн засгийн үндэслэл /цаашид “ТЭЗҮ” гэх/-ийг Олон улсад мөрддөг стандартын дагуу Хөрөнгө оруулагч захиалан гүйцэтгүүлж, Барилга, хот байгуулалтын яамны Барилгын Хөгжлийн Төвийн барилгын материалын үйлдвэрлэлийн Мэргэжлийн Зөвлөлийн хуралдаанаар 2014 оны 4 дүгээр сарын 16-ны өдөр хэлэлцүүлж, зөвлөмж дүгнэлт гаргуулсан.
- 1.3. Улс орны нийгэм, эдийн засгийн урт хугацааны тогтвортой хөгжилд онцгой ач холбогдол бүхий Хөх цавын Цемент-Шохойн үйлдвэрийн төслийн батлагдсан ТЭЗҮ-ийн дагуу санхүүжилтийн хэмжээ нь **351.7 сая** ам.доллар буюу **563.1 тэрбум** төгрөг болох тул Хөрөнгө оруулалтын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1 дэх заалтад тусгагдсан Хөрөнгө оруулалтын гэрээ байгуулах нөхцөл, шаардлагыг бүрэн хангаж байгаа болно.
- 1.4. Үйлдвэрийн үндсэн ба туслах тоног төхөөрөмж нь Данийн Вант Улс, БНЭУ, БНХАУ, АНУ, БНТУ, ХБНГУ, Бельгийн Вант Улс, БНИУ, БНПУ, Испанийн Вант Улсын үйлдвэрүүдээс нийлүүлэгдэж, инженеринг, угсарч суурилуулах, зөвлөх үйлчилгээний менежментийн гэрээг Данийн Вант Улсын “Эф Эл Смит” (FLSmith) компанитай байгуулсан. Үйлдвэрийн барилга угсралтын ажлыг БНХАУ-ын “Жиансу Хэнпюанг Интернэйшнл Инженеринг Ко.Лтд” /Jiangsu Hengyuan International Engineering Co.,Ltd/ компани гэрээний үндсэн дээр гүйцэтгэж байгаа.
- 1.5. Хөрөнгө оруулагч нь 2014 оны 4 дүгээр сарын 16-ны өдрөөс Хөх цавын Цемент-Шохойн үйлдвэрийн төслийн үйл ажиллагааг тусгаарлаж, өөрийн 100%-ийн эзэмшлийн “МАК Цемент” ХХК-ийг үүсгэн байгуулсан. Цаашид

Хөх цавын Цемент-Шохойн үйлдвэрийн төслийг "МАК Цемент" ХХК хэрэгжүүлнэ.

- 1.6. Хөх цавын Цемент-Шохойн үйлдвэрийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэхэд шаардлагатай түүхий эдийн ордуудыг Хөрөнгө оруулагч дор дурьдсан ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрлүүдийн үндсэн дээр эзэмшиж байсан бөгөөд эдгээр тусгай зөвшөөрлийг Төслийн компанид шилжүүлсэн. Үүнд:
 - 1.6.1. Дорноговь аймгийн Даланжаргалан сумын нутаг Манж толгой нэртэй 87.57 гектар талбай бүхий MV-016735 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл;
 - 1.6.2. Дундговь аймгийн Дэлгэрхангай сумын нутаг Ширээгийн хөндий нэртэй 166.25 гектар талбай бүхий MV-016898 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл;
 - 1.6.3. Дорноговь аймгийн Даланжаргалан сумын нутаг Замын хөх толгой нэртэй 611.91 гектар талбай бүхий MV-015572 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл;
 - 1.6.4. Дорноговь аймгийн Айраг сумын нутаг Дөрвөлжин нэртэй 76.89 гектар талбай бүхий MV-016734 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл;
 - 1.6.5. Дорноговь аймгийн Даланжаргалан сумын нутаг Билүүт нэртэй 273 гектар талбай бүхий MV-009427 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл;
 - 1.6.6. Дундговь аймгийн Баянжаргалан сумын нутаг Баргилт толгой нэртэй 23 гектар талбай бүхий MV-013653 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл;
 - 1.6.7. Дундговь аймгийн Дэлгэрхангай сумын нутаг Зүүн хэсэг нэртэй 59.11 гектар талбай бүхий MV-015353 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл.
- 1.7. **Хөрөнгө оруулалтын гэрээний зохицуулалтад хамаарах хуулийн этгээдийн оноосон нэр, улсын бүртгэлийн болон татвар төлөгчийн гэрчилгээний дугаар, хаяг:**

"МАК Цемент" хязгаарлагдмал хариуцлагатай компани, Монгол Улсад үүсгэн байгуулагдсан, улсын бүртгэлийн дугаар 9011478063, регистрийн дугаар 5830974, татвар төлөгчийн дугаар 5830974, Улаанбаатар хот, Хан-Уул дүүрэг, 1-р хороо, 19 хороолол, Чингисийн өргөн чөлөө, Төв байр-44 тоот,
- 1.8. **Хөрөнгө оруулагчийн нэр, бүртгэл, хаяг:**

"Монголын Алт" (МАК) хязгаарлагдмал хариуцлагатай компани, Монгол Улсад үүсгэн байгуулагдсан, улсын бүртгэлийн дугаар 9011071054, регистрийн дугаар 2095025, Улаанбаатар хот, Хан-Уул дүүрэг, 1-р хороо, 19 хороолол, Чингисийн өргөн чөлөө, Төв байр-44 тоот,

Хоёр. Гэрээний зорилго, хугацаа

- 2.1. Хөрөнгө оруулалтын тухай хуулийн хүрээнд Засгийн газраас Төслийн компанид эрх зүйн баталгаа олгох, татварын болон үйл ажиллагааны орчинг тогтворжуулах, хөрөнгө оруулалтын хэмжээ, эх үүсвэр, хугацаа, үе шатыг тодорхойлох, татварын болон татварын бус, мөн зохицуулалтын дэмжлэг үзүүлэх, мөн үйлдвэрлэх, борлуулах бүтээгдэхүүний хэмжээг тодорхойлох, байгаль орчинд нөлөөлөх байдал, дэд бүтцийн болон бүс нутгийн хөгжил, ажлын байр шинээр бий болгохтой холбогдсон харилцаанд Талуудын эдлэх эрх, хүлээх үүрэг, хариуцлагыг тодорхойлон зохицуулахад энэхүү Гэрээний

зорилго оршино.

- 2.2. Энэхүү Гэрээ нь Талууд гарын үсэг зурж баталгаажуулсан өдрөөс эхлэн хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж Хөрөнгө оруулалтын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.3-т заасны дагуу 24 /хорин дөрвөн/ жилийн хугацаанд хүчинтэй байна.

Гурав. Төслийн компанийн үйл ажиллагаа, хөрөнгө оруулалт

- 3.1. Төслийн компанийн хэрэгжүүлж буй Хөх цавын Цемент-Шохойн үйлдвэр жилдээ 900 000 тонн чулуунцар /клинкер/, PC 62.5, OPC 52.5, OPC 42.5 төрлийн 1 045 000 тонн цемент, 100 000 тонн барилгын болон металлургийн сайн чанарын шатаасан шохой үйлдвэрлэнэ.
- 3.2. Үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагаа нь байгаль орчинд ээлтэй, эдийн засгийн үр ашигтай байна.
- 3.3. Хөрөнгө оруулагч нь Гэрээ байгуулагдсан өдрийг хүртэл нийт 266.5 сая ам.доллар буюу төгрөгийн ам.доллартай харьцах түүхэн ханшийг 1,480.0 (нэг мянга дөрвөн зуун наян) төгрөгөөр тооцон хөрвүүлэхэд 393.4 тэрбум төгрөгийн хөрөнгө оруулалтыг хийсэн. Хүлээгдэж буй хөрөнгө оруулалт болох 85.1 сая ам.долларыг энэхүү Гэрээ байгуулагдсан өдрийн Монгол Банкны ханшаар тооцоход 169.7 тэрбум төгрөг болно.
- 3.4. Төслийн хэрэгжилтийн явцад Төслийн компани, Хөрөнгө оруулагч нь шаардлагатай тохиолдолд тухайн жилийн хөрөнгө оруулалтын хэмжээнд өөрчлөлт оруулж болно.

№	Хөрөнгө оруулалтын хугацаа /оноор/	Хөрөнгө оруулалтын хэмжээ (сая ам.доллар)
1.	2001-2015 буюу өмнө хийсэн хөрөнгө оруулалт	266.5
2.	2015-2016 он	31.0
3.	2016-2017 он	30
4.	2017-2018 он	15.7
5.	2020-2022 он	8.4
6.	Нийт	351.6

3.4.1. Төслийн үлдэгдэл хөрөнгө оруулалт болох 85 сая ам.долларыг дараах эх үүсвэрүүдээс санхүүжүүлнэ.

- Засгийн газрын 2014 оны 7 дугаар сарын 04-ний өдрийн 218 дугаар тогтоолын дагуу Хөх цавын Цемент-Шохойн үйлдвэрийн төсөлд Монгол Улсын Хөгжлийн банкаар дамжуулан олгохоор шийдвэрлэсэн 87.5 сая ам.долларын үлдэгдэл 31 сая ам.долларын зээл;
- Гадаад улсын банк эсвэл бусад банкнаас авах 30 сая ам.долларын зээл;
- Хөрөнгө оруулагчаас оруулах 15.6 сая ам.долларын хөрөнгө оруулалт;

- Төслийг ашиглалтад оруулахтай холбоогүй үйлдвэрлэлийн бус 8.4 сая ам. долларын хөрөнгө оруулалтыг 2020-2022 онуудад Төслийн компани өөрийн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжүүлнэ.

3.4.2. Хөх цавын Цемент-Шохойн үйлдвэрийн төслийн хөрөнгө оруулалтын зориулалт, задаргаа:

№	Зориулалт	Зардал /ам. доллар/
1.	Барилга байгууламж	146,507,421
2.	Дэд бүтэц	19,849,585
3.	Тоног төхөөрөмж	121,957,497
4.	Тээврийн хэрэгсэл	4,574,926
5.	Тавилга эд хогшил	1,485,970
6.	Биет бус хөрөнгө	6,547,425
7.	Эргэлтийн хөрөнгө	7,400,000
8.	Гаалийн татвар + НӨАТ	25,497,543
9.	Тээврийн зардал	15,088,240
10.	Магадлашгүй зардал	2,755,393
11.	НИЙТ	351,664,000

- 3.5. Төслийн компани нь үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүнээ зах зээлийн үнээр худалдан борлуулах, тээвэрлэх, экспортлох ба хуулиар хориглоогүй бусад үйл ажиллагааг холбогдох хууль тогтоомж, дүрэм журмын дагуу явуулж, олсон орлогоо чөлөөтэй захиран зарцуулах эрхтэй.
- 3.6. Төслийн компани нь тухайн жилд үйлдвэрлэх бүтээгдэхүүнийхээ хэмжээг өөрийн эрхийн хэмжээнд тодорхойлох бөгөөд шаардлагатай тохиолдолд өөрчлөлт оруулж болно.
- 3.7. Төслийн компанийн үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүний борлуулалтын үнэлгээг Төслийн компанийн мэдүүлсэн үнэлгээгээр тооцно. Харилцан хамаарал бүхий этгээдтэй байгуулсан гэрээний үнийг тодорхойлохдоо Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварын тухай хуулийн 11 дүгээр зүйлийн 11.1-т заасныг баримтална.

Дөрөв. Татварын орчин

- 4.1. Хөрөнгө оруулалтын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.4-т заасны дагуу энэхүү Гэрээний 4.3-т заасан татварын орчин Гэрээний нийт хугацаанд Төслийн компанийн хувьд тогтвортой байна.
- 4.2. Төслийн компани нь зөвхөн энэхүү Гэрээ байгуулсан өдөр хүчин төгөлдөр үйлчилж байсан Татварын ерөнхий хуулийн 7 дугаар зүйлд заасан нэр төрөл, ангиллын татваруудыг төлөх бөгөөд шинээр хууль батлах, хууль тогтоомжид нэмэлт оруулах замаар бий болгосон татвар, мөн Тогтворжуулсан татвартай адилтгах зорилгоор бий болгосон татварыг төлөх үүрэг хүлээхгүй.

- 4.3. Засгийн газар нь дор дурьдсан татвар, төлбөрийг Гэрээ байгуулсан өдөр хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж буй хууль тогтоомжид заасан хувь хэмжээ, аргачлал /цаашид "Тогтворжуулсан татварын хувь хэмжээ" гэх/-аар тооцож ногдуулахаар энэ Гэрээний хугацаанд тогтворжуулна. Үүнд:
- 4.3.1. Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвар;
- 4.3.2. Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр /роялти/;
- 4.3.3. Гаалийн албан татвар;
- 4.3.4. Нэмэгдсэн өртгийн албан татвар.
- 4.4. Тогтворжуулсан татвараас бусад татварыг үл ялгаварлах зарчмаар Төслийн компанид ногдуулна.
- 4.5. Гэрээ хүчин төгөлдөр байх хугацаанд татварын хууль тогтоомжид өөрчлөлт орсноор Гэрээний 4.3-т заасан Тогтворжуулсан албан татвар, төлбөрийн хувь хэмжээ буурах тохиолдолд Хөрөнгө оруулалтын тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.4-т заасны дагуу Төслийн компани уг өөрчлөлтөд хамаарах ба нэмэгдүүлэх өөрчлөлт орсон тохиолдолд хамаарахгүй.
- 4.6. Татварын буурсан хувь хэмжээ нь нэмэгдсэн тохиолдолд Төслийн компани нь Гэрээ байгуулах үеийн Тогтворжуулсан татварын хувь хэмжээг мөрдөнө.
- 4.7. Төслийн компанийн үйл ажиллагааны зардлыг Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварын тухай хуулийн 12 дугаар зүйлийн 12.1-т заасны дагуу албан татвар ногдох орлогоос хасах, тооцох аргачлал нь энэхүү Гэрээ байгуулагдсан өдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжийн дагуу Гэрээний хугацаанд тогтвортой мөрдөгдөнө.
- 4.8. Нэмэгдсэн өртгийн албан татварын тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.1.16-д заасны дагуу Төслийн компанийн экспортод гаргасан бүтээгдэхүүнийг нэмэгдсэн өртгийн албан татвараас чөлөөлнө.
- 4.9. Төслийн компанийн татварын тайлангаар гарсан алдагдлыг Гэрээ байгуулагдсан өдөр хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж байгаа хууль, тогтоомж, журмын дагуу дараагийн 2 /хоёр/ жилийн албан татвар ногдуулах орлогоос дараалан хасч тооцно. Албан татвар ногдуулах орлогоос жил бүр хасагдах алдагдлын хэмжээ нь тухайн жилийн албан татвар ногдуулах орлогын 50 хувиас хэтрэхгүй.
- 4.10. Төслийн компанийн нэг жилээс дээшхи хугацаанд ашиглах хөрөнгийн элэгдэл хорогдлын шимтгэл, хөрөнгийн ангиллыг дараах байдлаар тооцно.

№	Үндсэн хөрөнгийн бүлэг	Ашиглах хугацаа /жил/	Элэгдэл тооцох арга	Хөрөнгийн ангилал
1.	Барилга байгууламж	40	Шулуун шугамын аргаар	
2.	Машин механизм, техник, тоног	10	Шулуун шугамын	Барилга, байгууламж,

	төхөөрөмж, тээврийн хэрэгсэл		аргаар	уурхай болон уурхайн дэд бүтцэд суурилуулсан машин механизм, тоног төхөөрөмж
3.	Компьютер, түүхий эд анги, программ хангамж	3	Шулуун шугамын аргаар	
4.	Ашиглалтын хугацаа нь тодорхойгүй биет бус хөрөнгө	10	Шулуун шугамын аргаар	
5.	Ашиглалтын хугацаа нь тодорхой биет бус хөрөнгө. Мүнд ашигт малтмалын хайгуулын болон ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл хамаарна/	Хүчин төгөлдөр байх хугацаанд	Шулуун шугамын аргаар	
6.	Бусад үндсэн хөрөнгө	10	Шулуун шугамын аргаар	
7.	Үйлдвэрлэл, технологийн паркийн удирдлага, нэгжийн үйлдвэрлэл, технологийн парк доторхи барилга, байгууламж	20	Шулуун шугамын аргаар	
8.	Үйлдвэрлэл, технологийн паркийн удирдлага, нэгжийн үйлдвэрлэл, технологийн парк доторхи үйлдвэрлэлийн зориулалттай машин, механизм, техник, тоног төхөөрөмж	3	Шулуун шугамын аргаар	

4.11. Энэхүү Гэрээ байгуулагдсан өдрөөс өмнө Хөх цавын Цемент-Шохойн үйлдвэрийн төслийг санхүүжүүлэх зорилгоор Хөрөнгө оруулагчийн санхүүгийн балансад тусгагдсан боловч үйл ажиллагааны үр дүнгийн тайланд тусгагдаагүй зардлыг Төслийн компанийн албан татвар ногдох орлогоос хасч тооцно.

4.12. Төсөлд зориулан Хөрөнгө оруулагч болон Төслийн компанийн авч ашигласан зээлийн хүүгийн төлбөрийг албан татвар ногдох орлогоос хасч

- тооцно.
- 4.13. Засгийн газрын 2015 оны 190 дүгээр тогтоолын дагуу Хөх цавын Цемент-Шохойн үйлдвэрийн бүтээн байгуулалтын ажилд зориулан Хөрөнгө оруулагч, Төслийн компанийн импортолсон, цаашид импортоор оруулж ирэх техник, тоног төхөөрөмж, түүний иж бүрдэлд ногдох гаалийн болон нэмэгдсэн өртгийн албан татварыг гаалийн бүрдүүлэлт хийснээс хойш 2 жил хүртэлх хугацаагаар хойшлуулах ба татварын эргэн төлөлтийн хуваарийг Сангийн яамтай байгуулах гэрээгээр зохицуулна.
- 4.14. Энэхүү Гэрээ байгуулагдахаас өмнө Хөрөнгө оруулагч, Төслийн компанийн хийсэн Төслийн үйл ажиллагаанд үл хамаарах аливаа гэрээ, хэлцэл нь энэхүү Гэрээнд хамаарахгүй.

Тав. Татварын бус хөрөнгө оруулалтын дэмжлэг

- 5.1 Засгийн газар нь Төслийн компанид дор дурьдсан татварын бус хөрөнгө оруулалтын дэмжлэгийг үзүүлж болно. Үүнд:
- 5.1.1. Газрыг 60 хүртэл жилээр гэрээний үндсэн дээр эзэмшүүлэх, уг хугацааг гэрээний анхны нөхцлөөр нэг удаа 40 хүртэл жилээр сунгах;
- 5.1.2. Төслийн болон дэд бүтцийн барилга угсралтын ажлыг гүйцэтгэхэд Хөрөнгө оруулалтын тухай хуулийн 12 дугаар зүйлийн 12.1.3 дах хэсэгт заасан дэмжлэг;
- 5.1.3. Гадаадын банк санхүүгийн байгууллагаас Төсөлд зориулж зээл авах тохиолдолд Засгийн газрын боломжит дэмжлэг;
- 5.1.4. Хуульд заасан бусад дэмжлэг.

Зургаа. Хүн амын эрүүл мэнд, байгаль орчинд нөлөөлөх байдал, сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга замын талаар

- 6.1. Төслийн компани нь Монгол Улсын "Байгаль орчныг хамгаалах тухай" багц хуулийн хүрээнд үйл ажиллагаа явуулна.
- 6.2. Төслийн компани өөрийн эзэмшиж, ашиглаж буй газар, тусгай зөвшөөрлийн талбайд Монгол Улсын хууль тогтоомж, стандарт болон олон улсад тавигддаг стандарт, шаардлагын дагуу байгаль орчныг хамгаалах, техникийн болон биологийн нөхөн сэргээлт хийх ажлыг бүрэн хариуцна.
- 6.3. Төслийн компани нь байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээг эрх бүхий мэргэжлийн байгууллагаар хийлгэж, холбогдох төрийн байгууллагаар баталгаажуулан түүнийг мөрдөж ажиллана.
- 6.4. Төслийн компани нь байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө болон хөндлөнгийн шинжээчийн тайланг олон нийтэд нээлттэй байлгаж, орон нутгийн иргэдийг холбогдох мэдээллээр хангана.
- 6.5. Төслийн компани нь үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагааны улмаас байгаль орчинд учирч буй нөлөөллийн талаар орон нутгийн иргэдтэй зөвлөлдөж, холбогдох арга хэмжээ авч ажиллана.
- 6.6. Төслийн компани нь байгаль орчныг хамгаалах чиглэлээр тухайн жилд төсөвлөсөн зардлыг хууль тогтоомжид заасан тусгай дансанд байршуулна.
- 6.7. Төслийн компани нь байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан тухайн жилийн байгаль хамгаалах нөхөн сэргээх арга хэмжээг гүйцэтгэн,

орон нутгийн комисст хүлээлгэн өгч дүгнэлт гаргуулна.

- 6.8. Үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагааны үр дүнд агаар, ус, хөрс, амьтан, ургамал болон газрын хэвлийд ноцтой сөрөг нөлөө үзүүлсэн нь тогтоогдвол Төслийн компани нь түүний үр дагаврыг арилгах, давтан гаргахгүй байх арга хэмжээг авч ажиллана.
- 6.9. Төслийн компани нь уурхайн хаалтын менежментийн төлөвлөгөөг боловсруулж ажиллах ба уурхай хаах үед тавигдах шаардлагыг холбогдох хууль тогтоомж, дүрэм журмын дагуу бүрэн биелүүлэх үүрэгтэй.
- 6.10. Төслийн компани нь уурхайн хаалтын нөхөн сэргээлтийн дараа талбайг эдийн засгийн эргэлтэд оруулах талаар судалгаа, шинжилгээ хийж төлөвлөгөө батлуулан ажиллана.
- 6.11. Төслийн компани нь Төслийг хэрэгжүүлэх явцад биологийн олон янз байдлын дүйцүүлэн хамгаалалтын төлөвлөгөө боловсруулж, орон нутагтай хамтран ажиллана.

Долоо. Бүс нутгийн хөгжилд оруулах хувь нэмэр

- 7.1. Орон нутгийн засаг захиргааны зүгээс хэрэгжүүлж буй нийгэм, эдийн засгийн хөгжлийн бодлого, үйл ажиллагааг Төслийн компани дэмжин ажиллана.
- 7.2. Төслийн компани нь бүс нутаг болон орон нутагт хэрэгжүүлэх нийгэм, эдийн засгийн хөгжлийн хөтөлбөр, үйл ажиллагаагаа ил тод, хариуцлагатай, олон нийтийн оролцоог хангах зарчмын үндсэн дээр явуулна.
- 7.3. Төслийн компани нь Ашигт малтмалын тухай хуулийн 42 дугаар зүйлд заасны дагуу нутгийн захиргааны байгууллагатай гэрээ байгуулна.
- 7.4. Төслийн компани нь Дорноговь аймгийн Даланжаргалан сум болон тус аймгийн бусад сумдын иргэдийг сургах, ажлын байраар хангах талаар тэргүүн ээлжинд анхаарна.
- 7.5. Төслийн компани нь Дорноговь аймгийн Даланжаргалан суманд 120 хүүхдийн цэцэрлэгийн барилгыг өөрийн хөрөнгөөр барьж хүлээлгэн өгнө.
- 7.6. Төслийн компани нь Хөх цавын Цемент-Шохойн үйлдвэрт бараа бүтээгдэхүүн, ажил үйлчилгээ нийлүүлэх иргэн, аж ахуйн нэгж байгууллагуудыг дэмжин ажиллана.
- 7.7. Төслийн компани нь нутгийн өөрөө удирдах байгууллагатай хамтран байгуулсан "МАК Дэд сан"-гийн үйл ажиллагааг орон нутгийн ард иргэдэд нээлттэй, ил тод явуулна.
- 7.8. Говь нутгийн мал аж ахуйн үндэс болсон тэмээн сүргийн тоо толгойг нэмэгдүүлэх, малчин ард иргэдийн амьжиргаанд дэмжлэг үзүүлэх зорилгоор Хөрөнгө оруулагчийн санаачилсан "Ботгонд бонус" хөтөлбөрийг Төслийн компани энэхүү Гэрээний хугацаанд үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлнэ.
- 7.9. Төслийн компани нь орон нутгийн ард иргэдийн ёс заншил, өв уламжлалыг хүндэтгэн ажиллана.
- 7.10. Төслийн компани нь үйлдвэрлэлийн хэрэгцээ, зориулалт, шаардлага, чанарын үзүүлэлтийг хангаж байгаа тохиолдолд бараа, материал, техникийн сэлбэг, эд ангийг Монголын үндэсний компани, аж ахуйн нэгжээр гүйцэтгүүлэхэд давуу эрх олгож ажиллана.

Найм. Дэд бүтэц, газрын харилцаа

- 8.1. Засгийн газар нь эрчим хүчний холбогдох зөвшөөрлийг Төслийн компанид аль болох шуурхай олгох бөгөөд зөвшөөрлийг Эрчим хүчний тухай болон бусад холбогдох хууль тогтоомж, дүрэм журмаар зөвшөөрсөн хамгийн дээд хугацаагаар олгож, сунгуулах эрхтэйгээр энэхүү Гэрээний хүчинтэй хугацаанд олгоно.
- 8.2. Хөх цавын Цемент-Шохойн үйлдвэрийн хэрэгцээ, шаардлага, бүтээн байгуулалтын ажлыг хугацаанд нь гүйцэтгэхийн тулд эрчим хүчний хамгийн зохистой, найдвартай эх үүсвэрээр хангах талаар Засгийн газар, Хөрөнгө оруулагч, Төслийн компани хамтран ажиллана.
- 8.3. Засгийн газар Хөх цавын Цемент-Шохойн үйлдвэрийг эрчим хүчээр хангахдаа эрчим хүчний эх үүсвэр, үнэ, тариф, төлбөр, хураамжийг үл ялгаварлах зарчимд тулгуурлан тогтооно.
- 8.4. Хөх цавын Цемент-Шохойн үйлдвэрт шаардагдах усны хэрэгцээг хангах зорилгоор гүний усны нөөцийг ашиглах зайлшгүй шаардлага гарсан тохиолдолд холбогдох зөвшөөрлийг олгоход Засгийн газар дэмжлэг үзүүлнэ.
- 8.5. Төслийн компани нь өөрийн эзэмшлийн дэд бүтцийн тодорхой байгууламж, түүний үйлчилгээг Хөх цавын Цемент-Шохойн үйлдвэрийн үйл ажиллагаанд саад учруулахгүй байх нөхцөлд бүс нутгийн хэрэгцээнд зориулан иргэн, аж ахуйн нэгж байгууллага, орон нутгийн болон бусад гуравдагч этгээдэд гэрээгээр ашиглуулж болно.
- 8.6. Төслийн компани нь үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагаанд нэмэлт газар шаардагдах тохиолдолд газар эзэмших, ашиглах хүсэлтийг төрийн захиргааны болон орон нутгийн өөрөө удирдах байгууллагуудад гаргах ба Засгийн газар дэмжлэг үзүүлнэ.
- 8.7. Уул уурхайн зориулалтаар ашигласан газрыг нөхөн сэргээхтэй холбоотой бүх асуудлыг Газрын тухай хууль, Ашигт малтмалын тухай хууль, газар ашиглах гэрээ, Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын нарийвчилсан үнэлгээний тайлан, мөн энэхүү Гэрээнд тусгайлан заасны дагуу Төслийн компани бүрэн хариуцна.
- 8.8. Төслийн компанийн эзэмшиж, ашиглаж буй газраас тусгай хэрэгцээ, тусгай хамгаалалт, нөөцөд тодорхой хэмжээний газрыг авахтай холбоотой харилцааг Газрын тухай хууль, тогтоомжийн дагуу зохицуулж, холбогдох нөхөн олговрыг олгоно.
- 8.9. Хуульд заасан хугацаа дуусгавар болохоос бусад тохиолдолд, мөн Газрын тухай хууль, тогтоомжид заасны дагуу Талууд харилцан тохиролцоогүй бол Төслийн компанийн газар эзэмших, ашиглах эрх хүчин төгөлдөр байна. Газар эзэмших, ашиглах гэрээ дуусгавар болох тохиолдолд тухайн газар дээр байрлах Төслийн компанийн өмчлөлд байгаа үйлдвэр, барилга байгууламж, шугам сүлжээ, хөдлөх, үл хөдлөх хөрөнгийн өмчлөгч нь Төслийн компани хэвээр байна.

- 8.10. Төслийн компани нь улсын болон орон нутгийн чанартай авто зам, дамжуулах хоолой, бусад тээврийн байгууламжийг барьж байгуулахдаа Монгол Улсын хууль тогтоомж, дүрэм журмыг дагаж мөрдөх бөгөөд Монгол Улсын авто зам, тээврийн нэгдсэн сүлжээ, хөгжлийн стратеги бодлоготой уялдуулна.
- 8.11 Засгийн газар нь Газрын төлбөрийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.1.10-д заасан нөхцлийг хангасан тохиолдолд Төслийн компанид газрын төлбөрийн хөнгөлөлт, чөлөөлөлт үзүүлнэ.

Ес. Хөдөлмөрийн харилцаа, хөдөлмөр эрхлэлт

- 9.1 Төслийн компани нь Хөх цавын Цемент-Шохойн үйлдвэрт ажиллах инженер техникийн ажилтан, ажиллагсдыг сургалтын тусгай төлөвлөгөөний дагуу дотоод, гадаадын их, дээд сургууль, мэргэжлийн сургалт үйлдвэрлэлийн төвүүдэд давтан сургах ба мэргэжилтэй ажилтан шинээр бэлтгэнэ.
- 9.2 Төслийн компанийн нийт ажиллагсдын 10 хүртэлх хувьд хууль тогтоомжийн дагуу хөдөлмөр эрхлэх зөвшөөрөл авсны үндсэн дээр гадаадын ажиллах хүч, мэргэжилтэн ажиллуулж болно.
- 9.3 Бүрэн автомат, хуурай аргын технологи дээр суурилсан гадаадын ижил төстэй үйлдвэрт Монгол Улсын инженер, техникийн ажилтнуудыг дадлагажуулан сургана.
- 9.4 Хөх цавын Цемент-Шохойн үйлдвэрийн төслийн барилга бүтээн байгуулалт, туршилт тохиргоо, зүгшрүүлэлтийн ажил, Операторын үйлчилгээ үзүүлэх /Operation and Maintenance(O&M)/ гэрээний дагуу зайлшгүй шаардлагатай гадаад ажиллагсдын Монгол Улсад оршин суух, хөдөлмөр эрхлэх зөвшөөрлийг Засгийн газар холбогдох хуулийн дагуу олгож, хугацааг сунгахад дэмжлэг үзүүлж ажиллана.

Арав. Засгийн газрын эрх, үүрэг

- 10.1 Засгийн газар нь Төслийн компанийн үйл ажиллагаагаа явуулах татварын болон тогтворжуулсан татварын орчинг энэхүү Гэрээ хүчин төгөлдөр байх хугацаанд тогтвортой байлгах үүргийг хүлээнэ.
- 10.2 Засгийн газар нь энэхүү Гэрээний хэрэгжилтийг хангах, Гэрээнд заасан хамтын зорилтуудад хүрэхийн тулд боломжит бүх арга хэмжээг авч ажиллана.
- 10.3 Энэхүү Гэрээ хүчин төгөлдөр болмогц Засгийн газар Гэрээний нөхцөл, бусад мэдэгдлийг холбогдох яам, агентлаг, төрийн захиргааны ба орон нутгийн байгууллагуудад хүргүүлнэ.
- 10.4 Засгийн газар нь үйлдвэрлэл эрхлэх, Төслийн үндсэн болон туслах үйл ажиллагаанд холбогдох эрх, тусгай зөвшөөрлийг холбогдох хууль тогтоомж, журамд зааснаас бусад тохиолдолд Гэрээний хүчинтэй хугацаанд цуцлахгүй, хүчингүй болгохгүй.

- 10.5 Энэхүү Гэрээний хугацаанд Төслийн компани, Хөрөнгө оруулагчийн хөдлөх, үл хөдлөх эд хөрөнгө, тэдгээртэй холбоотой эрх, оюуны өмч, тусгай зөвшөөрлийг Засгийн газар хууль бусаар хураан авахгүй, төрийн өмчид шилжүүлэхгүй.
- 10.6 Хөх цавын Цемент-Шохойн үйлдвэрийн үйл ажиллагааг хэвийн явуулах үүднээс Хөрөнгө оруулагч болон Төслийн компаниас Засгийн газар, төрийн захиргааны байгууллагад хандан гаргасан шаардлагатай бүхий л эрх, зөвшөөрөл, хүсэлтийг Монгол Улсын хууль тогтоомж, дүрэм журмын дагуу шуурхай шийдвэрлэхэд Засгийн газар дэмжлэг үзүүлнэ.
- 10.7 Төслийн компани, Хөрөнгө оруулагчийн аливаа эд хөрөнгийг хууль бусаар дайчлан авахгүй. Хэрэв Монгол Улсын Үндсэн хууль болон бусад хууль тогтоомжийн дагуу нийтийн ашиг сонирхлын үүднээс дайчлан авах шийдвэр гарсан тохиолдолд Засгийн газар нь Төслийн компани, Хөрөнгө оруулагчид учрах аливаа хохирлыг дайчлан авах үеийн зах зээлийн үнэлгээгээр хамтран тооцож нөхөн олговрыг олгоно.
- 10.8 Засгийн газар нь Хөрөнгө оруулагч, Төслийн компанийн хүсэлтийг үндэслэн санхүүгийн дэмжлэг үзүүлж болно.
- 10.9 Засгийн газар нь энэхүү Гэрээний хэрэгжилтэд хяналт тавих зорилгоор Хөрөнгө оруулагч болон Төслийн компаниас холбогдох мэдээ, тайлан гаргуулах, Төслийн үйлдвэртэй танилцах эрхтэй.
- 10.10 Засгийн газар нь Хөрөнгө оруулагч болон Төслийн компаниас энэхүү Гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлэхийг шаардах, биелүүлээгүйн улмаас үүссэн хохирол, ногдуулсан татварын зөрүүг нэхэмжлэх эрхтэй.

Арван нэг. Төслийн компанийн эрх, үүрэг

- 11.1 Хөх цавын Цемент-Шохойн үйлдвэрт оруулсан Төслийн компанийн хөрөнгө оруулалт нь Монгол Улсын Үндсэн хууль, Хөрөнгө оруулалтын тухай хууль болон бусад хууль тогтоомж, дүрэм журам, Монгол Улсын олон улсын гэрээгээр баталгаажсан эрх зүйн хамгаалалтад байна.
- 11.2 Төслийн компани нь Хөх цавын Цемент-Шохойн үйлдвэрийн өдөр тутмын үйл ажиллагааг удирдан зохион байгуулах, компанийн санхүүгийн асуудлыг бие даан шийдвэрлэх эрхтэй.
- 11.3 Төслийн компани нь Гэрээний 3.1-т заасан хүчин чадал бүхий үйлдвэрийг барьж байгуулах, Гэрээний 3.3-т заасан хөрөнгө оруулалтыг хийх үүрэгтэй.
- 11.4 Төслийн компани нь ашигт малтмалын MV-016735, MV-016898, MV-015572, MV-016734, MV-009427, MV-013653, MV-015353 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн талбайд ашигт малтмал хайх, ашиглах, олборлох, боловсруулах, бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх үйл ажиллагаа явуулах эрхтэй.
- 11.5 Төслийн компани нь энэхүү Гэрээгээр хүлээсэн бүх үүргээ биелүүлнэ.
- 11.6 Төслийн компани нь өөрийн тодорхойлсон менежмент, маркетингийн зарчмын дагуу үйл ажиллагаагаа явуулах эрхтэй.

- 11.7 Төслийн компани нь бэлэн мөнгө, техник, тоног төхөөрөмж, түүхий эд, бараа материал, оюуны болон аж үйлдвэрийн өмчийн эрх зэрэг хөдлөх, үл хөдлөх хөрөнгийн бүх хэлбэрээр хөрөнгө оруулалт хийх эрхтэй.
- 11.8 Төслийн компани нь Монгол Улсын болон бусад улсын арилжааны банкинд данс нээж сонгосон валютаараа гадаад гүйлгээг чөлөөтэй, саадгүйгээр хийх эрхтэй.
- 11.9 Төслийн компани нь Засгийн газраас энэхүү Гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлэхийг шаардах, биелүүлээгүйн улмаас өөрт учирсан хохирлоо нэхэмжлэх эрхтэй.
- 11.10 Төслийн компани нь хөрөнгө оруулалт, Төслийн хэрэгжилтийн талаарх тайланг дараа жилийн нэгдүгээр улиралд багтаан Хөрөнгө оруулалтын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагад өгөх үүрэгтэй.
- 11.11 Төслийн компани нь бүтээгдэхүүнээ урьдчилан худалдах замаар олсон орлого, санхүүжилтийг гадаад улсын банк, санхүүгийн байгууллагад төвлөрүүлэх, зээлдүүлэгчид шууд шилжүүлэх эрхтэй бөгөөд үүнээс бусад тохиолдолд үйлдвэрийн орлогыг Монгол Улсын арилжааны банкинд төвлөрүүлнэ.

Арван хоёр. Хөрөнгө оруулагчийн эрх, үүрэг

- 12.1 Хөрөнгө оруулагч нь Хөх цавын Цемент-Шохойн үйлдвэрийн төсөлтэй холбоотой өөрийн нэр дээр эзэмшиж байгаа газар эзэмших, ашиглах эрх, хууль тогтоомжийн дагуу олгогдсон бусад зөвшөөрлүүдийг Төслийн компанид шилжүүлнэ.
- 12.2 Энэхүү Гэрээ байгуулагдахаас өмнө Хөх цавын Цемент-Шохойн үйлдвэрийн төслийн бүтээн байгуулалтад зориулан Хөрөнгө оруулагчийн худалдан авсан бараа бүтээгдэхүүн, ажил үйлчилгээ, барилга байгууламж, машин техник, тоног төхөөрөмж зэрэг биет болон биет бус хөрөнгө оруулалт, ноу-хауг Төслийн компанийн өмчлөлд шилжүүлнэ.
- 12.3 Хөрөнгө оруулагч нь Төслийн компанид шаардлагатай хөрөнгө оруулалт, санхүүжилтийг татах, эх үүсвэрийг тодорхойлох, үйл ажиллагаанд нь хяналт тавих эрхтэй.
- 12.4 Хөх цавын Цемент-Шохойн үйлдвэрт оруулсан Хөрөнгө оруулагчийн хөрөнгө оруулалт нь Монгол Улсын Үндсэн хууль, Хөрөнгө оруулалтын тухай хууль болон бусад хууль тогтоомж, дүрэм журам, Монгол Улсын олон улсын гэрээгээр баталгаажсан эрх зүйн хамгаалалтад байна.
- 12.5 Хөрөнгө оруулагч нь Засгийн газраас энэхүү Гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлэхийг шаардах, биелүүлээгүйн улмаас өөрт учирсан хохирлоо нэхэмжлэх эрхтэй.
- 12.6 Хөрөнгө оруулагч нь Гэрээний 3.3-т заасан хөрөнгө оруулалтыг хуваарийн дагуу хийнэ.

Арван гурав. Гэрээ дуусгавар болох, цуцлах

- 13.1. Энэхүү Гэрээ нь дараах тохиолдолд дуусгавар болно. Үүнд:
 - 13.1.1. Гэрээний хүчинтэй хугацаа дууссаны дараа Талууд хугацааг сунгаагүй бол;
 - 13.1.2. Аль нэг тал нь Гэрээг дуусгавар болгох тухай хүсэлт гаргасны дагуу Талууд харилцан тохиролцсон бол;
 - 13.1.3. Түүхий эдийн нөөц дууссан бөгөөд үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагаа зогссон.
- 13.2. Энэхүү Гэрээ дуусгавар болсон нь Төслийн компани, Хөрөнгө оруулагчийн эзэмшиж ашиглаж буй эрх, тусгай зөвшөөрлүүд, Төслийн компани болон Хөрөнгө оруулагчаас Засгийн газар, төрийн байгууллагуудтай байгуулсан бусад гэрээний эрх, үүргийг дуусгавар болгох, хязгаарлах, цуцлах үндэслэл болохгүй.
- 13.3. Төслийн компани, Хөрөнгө оруулагч нь Гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлээгүй тохиолдолд Гэрээг түдгэлзүүлэх, цуцлах эрх Засгийн газарт байна.
- 13.4. Төслийн компани, Хөрөнгө оруулагч нь Гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлээгүй бол Засгийн газар Гэрээг түдгэлзүүлэх, цуцлах, татварын болон татварын бус дэмжлэг, тогтворжуулалтыг хүчингүй болгож нөхөн төлбөр нэхэмжлэхээс өмнө Төслийн компани, Хөрөнгө оруулагч нарт урьдчилан мэдэгдэж үүргийн зөрчлийг арилгах хугацааг 12 /арван хоёр/ хүртэл сараар олгоно.
- 13.5. Төслийн компани, Хөрөнгө оруулагч нь Засгийн газраас тавьсан шаардлагыг хүлээн авснаас хойш 1 /нэг/ сарын дотор тайлбар, санал, хүсэлт гаргаж болно.
- 13.6. Гэрээний 13.4-т заасан хугацаа нь тухайн үүргийн зөрчлийг арилгахад хүрэлцэхгүй тохиолдолд Төслийн компани, Хөрөнгө оруулагчийн хүсэлтийг харгалзан 12 сар хүртэлх хугацаагаар сунгаж болно.

Арван дөрөв. Давагдашгүй хүчин зүйлс

- 14.1 Давагдашгүй хүчин зүйлс гэдэгт газар хөдлөлт, хүчтэй салхи, түймэр, аянга, үер, ган, зуд зэрэг байгалийн гамшиг, цацраг идэвхит бодисын хордуулалт, олон улсын шинжтэй хилийн боомт хаагдах, хөдөлмөрийн маргаанаас үүссэн өргөн хэмжээний эмх замбараагүй байдал, нийтийг хамарсан өвчин тахал, дайн, дайн бүхий байдал, хорио цээр зэрэг нийгмийн онцгой байдал, цементийн үнэ буурч Төслийн компани алдагдалд хүрсэн, санхүү, эдийн засгийн хямралаас шалтгаалан эдийн засгийн боломжит цар хүрээ хумигдсан зэрэг энэхүү Гэрээний аль нэг талын хяналтаас давсан үйлдлийг ойлгоно.
- 14.2 Давагдашгүй хүчин зүйлийн улмаас Талууд нь Гэрээгээр хүлээсэн үүргээ бүхэлд нь, эсхүл хэсэгчлэн биелүүлээгүй, зохих ёсоор биелүүлж чадаагүй бол тухайн давагдашгүй хүчин зүйлийн хугацаанд аль нэг тал хариуцлага хүлээхгүй.
- 14.3 Давагдашгүй хүчин зүйлийн улмаас үүргээ биелүүлж чадахгүй болсон Тал нь энэ тухай нөгөө талдаа бичгээр шуурхай мэдэгдэх бөгөөд Талууд боломжтой бүх арга хэмжээг авах, шалтгааныг арилгахын төлөө хамтран ажиллана.

- 14.4 Энэхүү Гэрээний аль нэг тал Давагдашгүй хүчин зүйлийн улмаас Гэрээгээр хүлээсэн үүргээ бүхэлд нь, эсхүл хэсэгчлэн биелүүлээгүй, эсхүл хойшлуулсан тохиолдолд давагдашгүй хүчин зүйлийн үр дагаврыг арилгах боломжит хугацаа болон тухайн ажлыг эхлүүлэх буюу үргэлжлүүлэхэд шаардагдах бэлтгэл ажлын бодит хугацаагаар Гэрээг сунгана.

Арван тав. Маргаан шийдвэрлэх

- 15.1 Хэрэв Талуудын хооронд энэхүү Гэрээ, түүний хэрэгжилттэй холбоотой маргаан, санал зөрөлдөөн эсхүл үл ойлголцол /цаашид "Маргаан" гэх/ үүссэн тохиолдолд тухайн Тал нь үүсээд буй Маргааныг Гэрээний 15.2-т заасан журмын дагуу шийдвэрлэх тухай мэдэгдэл /цаашид "Маргаан шийдвэрлэх мэдэгдэл" гэх/-ийг Талуудад хүргүүлнэ.
- 15.2 Маргааныг эв зүйгээр шийдвэрлэх:
- 15.2.1 Маргаан шийдвэрлэх мэдэгдлийг хүргүүлснээс хойш ажлын 60 хоногийн дотор Талууд Маргааныг эв зүйгээр шийдвэрлэж чадаагүй бол Маргааныг шийдвэрлэх эрх бүхий төлөөлөгчдийг Талууд томилно.
- 15.2.2 Эрх бүхий этгээдүүдийг томилсноос хойш ажлын 60 хоногт Маргааныг шийдвэрлэж чадаагүй тохиолдолд Хөрөнгө оруулагч, Төслийн компанийн дээд түвшний удирдлага, Засгийн газрын гишүүнээр ахлуулсан төлөөлөгчид дахин хэлэлцээ хийнэ.
- 15.3 Маргаан шийдвэрлэх мэдэгдлийг анх хүргүүлснээс хойш ажлын 120 хоногийн хугацаанд Талууд нэгдсэн шийдвэрт хүрч чадаагүй бол Маргааныг Монгол Улсын "Арбитрын тухай" хуулийн дагуу МҮХАУТанхимын дэргэдэх Монголын Олон Улсын ба Үндэсний Арбитраар шийдвэрлүүлнэ.
- 15.4 Арбитрын шийдвэр нь эцсийнх бөгөөд уг шийдвэрийг Талууд биелүүлнэ.
- 15.5 Гэрээний 15 дугаар зүйлд заасан маргаан шийдвэрлэх заалт нь Гэрээ хүчин төгөлдөр байх хугацаанд, мөн Гэрээний хугацаа дууссаны дараа, эсвэл Гэрээ хугацаанаас өмнө дуусгавар болсны дараа Талуудын хооронд энэхүү Гэрээтэй холбогдсон аливаа маргаанд адил хамаарна.

Арван зургаа. Бусад

- 16.1. Талууд хэлэлцээ хийж тохиролцсоны үндсэн дээр энэхүү Гэрээгээр хүлээсэн эрх, үүргээ бусдад шилжүүлэх эрхтэй.
- 16.2. Энэхүү Гэрээ нь Засгийн газрын харьяа байгууллага болон гадаад, дотоодын иргэд, аж ахуйн нэгжтэй Хөх цавын Цемент-шохойн үйлдвэрийн төслийн үйл ажиллагаатай холбоотой гэрээ, санамж бичиг байгуулах Талуудын эрхийг хязгаарлахгүй.
- 16.3. Талууд Гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлэх бүрэн эрх, Гэрээ байгуулах хууль ёсны итгэмжлэлтэй болохоо харилцан баталгаажуулав.
- 16.4. Хэрэв Гэрээний аль нэг заалт тодорхой шалтгаанаар хэрэгжих боломжгүй бол тухайн заалтыг Гэрээнээс тусад нь авч үзэх бөгөөд энэхүү Гэрээний бусад хэсэг хүчин төгөлдөр үйлчилнэ.
- 16.5. Талууд харилцан тохиролцсоны үндсэн дээр Гэрээнд нэмэлт, өөрчлөлт оруулж болно.

- 16.6. Талууд Гэрээний дагуу аливаа мэдэгдэл, бусад харилцааг бичгээр үйлдэх бөгөөд тухайн баримт бичгийг биечлэн, эсхүл шуудан, факсаар илгээн, шуудангийн салбарт хүргэснээр тухайн баримт бичгийг зохих ёсоор хүлээлгэн өгсөнд тооцно.
- 16.7. Хөрөнгө оруулалтын гэрээгээр зохицуулагдаагүй аливаа харилцааг Монгол Улсад хүчин төгөлдөр мөрдөж буй хууль тогтоомж, дүрэм журам, Монгол Улсын олон улсын гэрээнд заасны дагуу зохицуулна.
- 16.8. Энэхүү Гэрээг монгол хэл дээр 3 /гурван/ хувь үйлдэж, Талууд тус бүр 1 хувийг хадгална.
- 16.9. Энэхүү Гэрээг байгуулснаас хойш зах зээлийн эрэлт хэрэгцээнээс хамаарч Хөх цавын Цемент-Шохойн үйлдвэрийн хүчин чадал нэмэгдэх бол Гэрээнд нэмэлт, өөрчлөлт оруулна.
- 16.10. Энэхүү Гэрээнд Талууд гарын үсэг зурж баталгаажуулсан өдрөөс эхлэн Гэрээ хүчин төгөлдөр болно.

Арван долоо. Нэр томъёоны тодорхойлолт

Энэхүү Гэрээнд хэрэглэсэн нэр томъёо нь дараах агуулгыг илэрхийлнэ. Үүнд:

- 17.1. “Техник, эдийн засгийн үндэслэл” гэж Монгол Улсын холбогдох хууль тогтоомж, дүрэм журам, олон улсад мөрддөг стандарт, шаардлагын дагуу геологи хайгуул, техник технологийн бүрэн хэмжээний судалгаа шинжилгээний мэдээлэл дээр үндэслэгдсэн эдийн засгийн үр ашиг, хөрөнгө оруулалт, байгаль орчин нийгэмд үзүүлэх нөлөөллийг тооцоолон тодорхойлсон баримт бичгийг хэлнэ.
- 17.2. “Хөх цавын Цемент-Шохойн үйлдвэр” гэж жилд 900 000 тонн чулуунцар, 1 045 000 тонн цемент, 100 000 тонн барилгын болон металлургийн шохой үйлдвэрлэх боломжтой үйлдвэрийг;
- 17.3. “Засгийн газар” гэж Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуулийн 3 дугаар зүйлийн 3.1-д заасныг;
- 17.4. “Төслийн компани” гэж Хөрөнгө оруулалтын гэрээ байгуулахаар хүсэлт гаргасан Монгол Улсад үүсгэн байгуулагдсан, улсын бүртгэлийн 9011478063 дугаар, ашигт малтмалын MV-016735, MV-016898, MV-015572, MV-016734, MV-009427, MV-013653, MV-015353 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрлүүдийг эзэмшигч “МАК Цемент” ХХК-г болон түүний эрх үүргийг шилжүүлэн авсан этгээдийг;
- 17.5. “Хөрөнгө оруулагч” гэж Төслийн компанид хөрөнгө оруулах замаар хувьцаа эзэмшиж буй этгээдийг;
- 17.6. “Төслийн үйл ажиллагаа” гэж Хөх цавын Цемент-Шохойн үйлдвэр, дэд бүтцийн барилга байгууламжийг барьж байгуулах, тэдгээрийг ажиллуулах, дагалдах түүхий эд /шохойн чулуу, гөлтгөнө, элс, шавар, нүүрс гэх мэт/-ийг эрэх, хайх, газрын гадаргуу болон түүний хэвлийгээс ялган авах, олборлох, бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх, борлуулах, үйлдвэр уурхайг хаах, байгаль орчны нөхөн сэргээлт хийх зэрэг Хөх цавын Цемент-Шохойн үйлдвэрийн төсөлтэй холбоотой Төслийн компани болон Хөрөнгө оруулагч, гэрээлэгч бусад этгээдийн бүхий л төрлийн үйл ажиллагааг;
- 17.7. “Татварыг үл ялгаварлах зарчмаар ногдуулах” гэж татварын болон бусад эрх бүхий байгууллагаас ногдуулсан татвар, түүний хувь хэмжээ, татварын шаардлага нь бусад аж ахуйн нэгж, компани, татвар төлөгчдөд

ногдуулж буй татвараас илүүгүй хувь хэмжээгээр ногдуулсан, тооцсон аргачлал нь ижил бөгөөд эрх зүйн байдлыг дордуулаагүй, татварын дарамт учруулахгүй байхыг;

- 17.8 “Операторын үйлчилгээ үзүүлэх гэрээ (Operation and Maintenance(O&M))” гэж Төслийн компанийн зүгээс шинэ технологийг нутагшуулах, үйлдвэрийг хүчин чадал, Төслийн үзүүлэлтэд хүргэх, үндэсний боловсон хүчинг сургаж дадлагажуулах зорилгоор шинээр байгуулагдсан үйлдвэр, уурхайн өдөр тутмын үйл ажиллагааг удирдах, технологийн шугам, техник, тоног төхөөрөмжийг ажиллуулах, тэдгээрт засвар үйлчилгээ хийлгэхээр гадаад, дотоодын мэргэжлийн баг, хуулийн этгээдтэй байгуулсан гэрээг.

ГЭРЭЭ БАЙГУУЛСАН:

**МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН
ГАЗРЫГ ТӨЛӨӨЛЖ:**

**ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ГИШҮҮН
АЖУУЛДВЭРИЙН САЙД
/Д.ЭРДЭНЭБАТ/**

**“МАК ЦЕМЕНТ” ХХК-ИЙГ
ТӨЛӨӨЛЖ:**

**ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ
/Б.БАТТУЛГА/**

**“МОНГОЛЫН АЛТ” (МАК)
ХХК-ИЙГ ТӨЛӨӨЛЖ:**

**ЕРӨНХИЙЛӨГЧ
/Б.НЯМТАЙШИР/**